

บทที่ 1

บทนำ

โดยทั่วไป ประเทศต่าง ๆ ที่ค่อยพัฒนาหรือกำลังพัฒนา มักจะประสบปัญหา เช่นเดียวกัน คือ ประชากรส่วนใหญ่มีฐานะยากจน การศึกษาต่ำ และประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การจะเลื่อนฐานะทางสังคมให้กับตนเองและครอบครัวทำได้ยาก ซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก ทางที่จะแก้ไขก็โดยการให้การศึกษแก่ประชาชน ซึ่งประเทศจะต้องใช้จ่ายเงินเพื่อการศึกษาเป็นจำนวนมาก ในประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนมากมีการจัดเงินงบประมาณ ประมาณร้อยละ 15 - 30 สำหรับใช้ในการศึกษา¹ เพราะเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การศึกษาจะช่วยสร้างคนให้มีความรู้ความสามารถ และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อจะได้ประชากรที่มีความสามารถในระดับต่าง ๆ และเป็นการช่วยพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ดังนั้น การศึกษาระดับพื้นฐานของประชากรจึงเป็นสิ่งสำคัญ

สำหรับประเทศไทยนั้น เริ่มเห็นความสำคัญของการศึกษามาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นต้นมา โดยพระองค์ได้ส่งพระราชโอรสไปศึกษาต่างประเทศ และได้ตั้งโรงเรียนสำหรับกุลบุตรกุลธิดาขึ้น เพื่อให้บุตรของข้าราชการบริพารได้ศึกษาเล่าเรียน สำหรับสามัญชนจะไม่มีโอกาสศึกษาในโรงเรียน นอกจากการศึกษาจากวัด ต่อมาการศึกษาได้ขยายตัวไปสู่ประชาชนทั่ว ๆ ไป โดยการจัดตั้งโรงเรียนในจังหวัดต่าง ๆ รวมทั้งได้ออกกฎหมายบังคับให้ประชาชนต้องศึกษาถึงระดับประถมปีที่ 4

¹ สนั่น อินทรประเสริฐ, "การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 5 (ตุลาคม 2513) : 47.

และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 2 ไคร่ขุมถึงการศึกษาไว้ว่า "ต้องการขยายการศึกษาภาคบังคับถึงประถมปลายให้ครอบคลุมกับการขยายการศึกษาระดับมัธยม เพื่อสนองความต้องการของคนระดับกลาง¹ และในแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการระบุไว้ว่า "ต้องการขยายการปรับปรุงด้านประถมศึกษาภาคบังคับทั้งประถมต้นและประถมปลายให้สอดคล้องกับการเพิ่มจำนวนประชากรในวัยเรียน² ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 รัฐบาลได้มีจุดมุ่งหมายที่จะเร่งขยายการศึกษาภาคบังคับให้ครบ 7 ปี ทั่วราชอาณาจักร และในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 มีวัตถุประสงค์ที่จะเร่งพัฒนาการศึกษาทุกระดับ และประเภทให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริงของประเทศ³ จากแผนฯ ต่าง ๆ เหล่านี้ นับเป็นความพยายามของรัฐบาลที่จะส่งเสริมการศึกษาให้แก่ประชาชน แต่รัฐบาลก็ยังไม่สามารถให้การศึกษแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะในเขตชนบท ซึ่งประชากรส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 80 ของประเทศอาศัยอยู่⁴ และร้อยละ 70 ของประชากรทั้งประเทศเป็นเกษตรกร⁵ ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ แต่ประชากรเหล่านี้มีจำนวนไม่น้อยที่ขาดการศึกษา และขาดแคลนสถานศึกษาทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเป็นจำนวนมาก ซึ่งผิดกับในเขตเมืองหลวงและเขตเมืองที่มีสถานศึกษามากมายทั้ง

¹สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2510-2514 (พระนคร : สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2510), หน้า 263 - 264.

²กระทรวงศึกษาธิการ, แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2515 - 2519 (พระนคร : กุรุสภา, 2515), หน้า 45.

³สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520 - 2524 (กรุงเทพมหานคร : เรื่องแสงการพิมพ์, 2520), หน้า 271.

⁴เรื่องเดิม, หน้า 253.

⁵เรื่องเดิม, หน้า 191.

รัฐบาลและเอกชน ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษาและอื่น ๆ ซึ่งเป็น การสนองความต้องการของคนเพียงส่วนน้อย ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคและความ แตกต่างทางด้านการศึกษาของประชาชนในเขตเมืองและชนบท กล่าวคือ ประชากรใน เขตเมืองมักจะมีระดับการศึกษาสูงกว่าประชากรในเขตชนบท¹ ซึ่งน่าจะทำให้ความ คิดเห็นทางด้านต่าง ๆ ของประชากรแตกต่างกันไปด้วย

ในปัจจุบันประชากรส่วนใหญ่จะมองเห็นความสำคัญของการศึกษา แต่ในบาง กรณีเขาไม่มีโอกาสที่จะศึกษาในโรงเรียน หรือไม่มีโอกาสที่จะศึกษาได้อีกต่อไป จึงอาจ มีความมุ่งหวังไปที่การศึกษาของบุตร เป็นการทดแทน เพื่อให้บุตรได้ก้าวหน้าในสังคมและ การประกอบอาชีพมากกว่าตน แต่ก็ยังมีบิดามารดาบางส่วนที่ถึงแม้ว่าต้องการให้บุตรได้ รับการศึกษา แต่ก็ไม่สามารถกระทำได้โดยมีปัจจัยต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ฐานะ ทางเศรษฐกิจ การมีบุตรมากเกินไป ซึ่งทำให้บิดาเหล่านั้นไม่อาจที่จะมุ่งหวังให้บุตร ได้เรียนสูงมากนัก และบิดาบางกลุ่มอาจต้องการให้บุตรทำงานมากกว่าที่จะสนับสนุนให้ เรียนต่อก็ได้ ดังเช่นการศึกษา Halsey Floud และ Anderson² พบว่าพ่อแม คาคหวังจะให้บุตรทำงานแทนที่จะเข้ามหาวิทยาลัย แสดงว่าบิดามารดาจะเป็นคนกำหนด อนาคตของบุตร โดยมีปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจสังคม เข้ามาเป็นตัวกำหนด

ดังนั้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่า บิดาที่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและ สังคมที่แตกต่างกัน คือเขตเมืองและเขตชนบท จะมีความมุ่งหวังในด้านการศึกษาของ

¹ Visid Prachaubmoh, et al, The Rural and Urban Population of Thailand : Comparative Profiles, Research No. C IPC (Bangkok: Thai Watana Panich, 1972), pp. 35-38.

² A.H. Halsey, Lean Floud and Arnold C. Anderson, Education Economy and Society (New York : The Free Press, 1969), p. 228.

บุตรแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้ใช้การนำเอาปัจจัยที่น่าจะมีอิทธิพลต่อความมุ่งหวังของบิดาในเรื่องการศึกษาของบุตร กล่าวคือ ปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคมมาเป็นแนวทางในการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างในเรื่องนี้

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาผลงานการวิจัยที่มีผู้ทำวิจัยเกี่ยวกับความมุ่งหวังของบิดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรทั้งในประเทศและต่างประเทศไว้มากแล้ว พบว่าส่วนใหญ่มักเป็นการศึกษาถึงระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนบ้าง หรือนักเรียนนักศึกษาบ้าง แต่เรื่องความมุ่งหวังของบิดาที่เกี่ยวกับการศึกษาของบุตรมีอยู่น้อยมาก ซึ่งผลจากการศึกษาเหล่านี้พบว่า ปัจจัยทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมที่แตกต่างกันมีอิทธิพลอย่างยิ่งที่ทำให้ความมุ่งหวังในการศึกษาของบุตรแตกต่างกันด้วย ทั้งนี้ โดยแยกพิจารณาปัจจัยดังกล่าวตามลำดับต่อไปนี้

1. ปัจจัยทางด้านประชากร

1.1 อายุ

จากการศึกษาเรื่องความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร ของ นาวาอากาศโท นกอด คุ่มประวดี¹ พบว่าบิดามารดาในกลุ่มอายุ 30 - 39 ปี มีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมขึ้นไปสูงกว่าครอบครัวที่มีอายุน้อย 20 - 29 ปี และครอบครัวที่มีอายุมาก (40 ปีขึ้นไป)

¹นาวาอากาศโท นกอด คุ่มประวดี, "ความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517), หน้า 70.

1.2 จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่

จำนวนบุตรของครอบครัวน่าจะมีอิทธิพลต่อการศึกษาของบุตร จากการศึกษาของชูเพ็ญศรี วงศ์พุทธา¹ พบว่าขนาดของครอบครัวมีอิทธิพลต่อการศึกษาภาคบังคับของบุตร ครอบครัวที่มีบุตรมาก จำนวนร้อยละของบุตรที่ศึกษาต่อจะน้อยกว่าครอบครัวที่มีบุตรน้อย และปัจจัยด้านจำนวนพี่น้องที่อยู่ในวัยเดียวกัน ซึ่งถือว่าเป็นวัยที่กำลังศึกษานั้น ๆ และพบว่าบิดามารดาที่มีบุตรเพียงคนเดียวย่อมมีโอกาสเรียนต่อมากที่สุด² การศึกษาเรื่องความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรในเขตชนบท³ พบว่าครอบครัวที่มีบุตร 2 - 3 คน จะมีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไปสูงที่สุด

1.3 ความต้องการบุตรเพิ่ม

จากการศึกษาของ นาวาอากาศโท นกคด คุ่มประวีติ⁴ ในเรื่องความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร พบว่าครอบครัวที่ไม่ต้องการจะมีบุตรเพิ่ม มีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปสูงกว่าครอบครัวที่ต้องการบุตรเพิ่มเล็กน้อย

¹ชูเพ็ญศรี วงศ์พุทธา, "ปัจจัยที่ทำให้เด็กวัยรุ่นไทยในชนบทเลือกทำงานหรือศึกษาต่อหลังจากการศึกษภาคบังคับ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2514), หน้า 76.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 49.

³นาวาอากาศโท นกคด คุ่มประวีติ, "ความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร," หน้า 70.

⁴เรื่องเดียวกัน.

1.4 การย้ายถิ่น

Fasick¹ ได้ศึกษาถึงระดับการศึกษาของบุตรจากผู้ประกอบการเกษตรในอเมริกา พบว่า บุตรของครอบครัวเกษตรกร ที่มีการย้ายถิ่นบ่อยครั้งนั้น ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำ และต่ำกว่าบุตรของเกษตรกรที่ไม่ได้ย้ายถิ่น ทั้งนี้ สืบเนื่องจากบิดาต้องการใช้แรงงานของบุตร แต่การศึกษาของ ชูเพ็ญศรี วงศ์พุทธา² กลับพบว่า บิดาที่มีประสบการณ์ย้ายถิ่นบ่อยครั้งเท่าใด อัตราการเรียนต่อของบุตรก็ยิ่งสูงขึ้นเท่านั้น ส่วนบิดาที่ไม่เคยย้ายถิ่นเลย อัตราการเรียนต่อของบุตรจะต่ำที่สุด (บิดาที่มีการย้ายถิ่นมากกว่า 3 ครั้ง บุตรที่เรียนต่อจากการศึกษาภาคบังคับมีถึงร้อยละ 38.2 เปรียบเทียบกับร้อยละ 8.8 ในกรณีที่ไม่เคยย้ายถิ่นเลย นับว่าต่างกันมาก) และการศึกษาเรื่องความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร³ พบผลที่น่าสนใจว่า การย้ายถิ่นของครอบครัวมีผลต่อความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร กล่าวคือ ครอบครัวที่เคยย้ายถิ่นมากกว่า (3 ครั้งขึ้นไป) มีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาสูงกว่าครอบครัวที่ย้ายถิ่นน้อยกว่า (ต่ำกว่า 3 ครั้ง ลงมา) หรือที่ไม่เคยย้ายถิ่นเลย และครอบครัวที่ไม่เคยย้ายถิ่นเลย ต่างก็มีความต้องการให้บุตรของตนได้รับการศึกษาในระดับต่ำ (ป.1 - ป.7) มากที่สุด

2. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

2.1 อาชีพของบิดา

¹Frank A. Fasick, "Education Retardation Among Children of Migration Workers," Rural Sociology 32 (December, 1967) : 127.

²ชูเพ็ญศรี วงศ์พุทธา, "ปัจจัยที่ทำให้เด็กวัยรุ่นไทยในชนบทเลือกทำงานหรือศึกษาต่อหลังจากการศึกษาภาคบังคับ," หน้า 77.

³นาวาอากาศโท นกมล คุ่มประวีติ, "ความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร," หน้า 70.

จากผลการวิจัยที่ผ่านมาทั้งในและต่างประเทศ พบว่าอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรมาก เช่น Elder ได้อ้างถึงข้อเสนอแนะของ Lord Robbins¹ ว่าบิดาที่ทำงานประเภทหนึ่งโตะ บุตรมักเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา การศึกษาของ Hyman² พบว่า ในบรรดาผู้ที่ต้องการให้บุตรของตนเรียนชั้นมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยผู้มีอาชีพใช้วิชาชีพร้อยละ 14, เป็นนักธุรกิจ ร้อยละ 62, ช่างฝีมือ ร้อยละ 53, ชาวนาร้อยละ 47 และลูกจ้างที่ไม่ได้ทำงานฟาร์ม ร้อยละ 35 นอกจากนี้เด็กที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่เห็นคุณค่าของการศึกษาหรือครอบครัวที่ชอบหนังสือหรือครอบครัวที่เห็นช่องทางให้เข้ามหาวิทยาลัย เด็กเหล่านี้มักได้รับการสนับสนุนให้เรียนอย่างเต็มที่ และเมื่อถึงเวลาที่จะเข้ามหาวิทยาลัยการเงินก็มักจะพร้อมอยู่แล้ว เด็กก็จะเข้าเรียนต่อทันที แต่เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีลักษณะตรงกันข้ามก็ทำให้ความมุ่งหวังทางการศึกษาลดน้อยลง เพราะเมื่อเด็กอายุมากพอที่จะคิดถึงการลาออกจากโรงเรียน ปัญหาเรื่องเงินก็เกิดขึ้น ไม่เพียงแต่ขาดเงินเพื่อการศึกษาต่อเท่านั้น แต่เป็นแรงผลักดันให้เด็กหางานทำเพื่อช่วยเหลือครอบครัวด้วย และจากการศึกษาของ F.M. Martin และ A.H. Halsey เรื่องความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาของผู้ปกครองที่มีความรู้ระดับชั้นประถมศึกษาในบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ Herford Shire

¹Glen H. Elder Jr. "Family Structure and Educational Attainment," American Sociology Review 20 (February, 1965) : 85.

²Herbert H. Hyman, "The Value Systems of Different Classes," in Class Status and Power, ed, Reinhard Bendix and Seymour Martin Lipset (New York : the Free Press, 1966), p. 490.

สหราชอาณาจักร¹ ปรากฏว่า บิดาในกลุ่มอาชีพผู้บริหารงานชั้นสูงร้อยละ 70 บิดาในกลุ่มที่ปฏิบัติงานในวิชาชีพร้อยละ 38.7, บิดาในกลุ่มอาชีพทางไซ่แรงงานฝีมือร้อยละ 50, บิดาในกลุ่มอาชีพปฏิบัติงานไร้ฝีมือร้อยละ 35 มีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาจนจบมัธยมศึกษาขึ้นไป ส่วนบิดาในกลุ่มอาชีพปฏิบัติงานไร้ฝีมือร้อยละ 33.4 ไม่มีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษา ซึ่งสรุปว่ากลุ่มอาชีพปฏิบัติงานไร้ฝีมือมีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาต่ำกว่าอาชีพอื่นทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว Merrison² ได้วิเคราะห์คุณลักษณะบางประการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกับการเลือกสถาบันที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลปรากฏว่านักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพในทางช่างฝีมือมักจะเลือกเรียนพาณิชย์หรือเทคนิค

สำหรับการศึกษาในประเทศไทยก็ได้ผลเช่นเดียวกันคือ อาชีพจะมีอิทธิพลต่อความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรเป็นอย่างมาก เช่น การศึกษาเกี่ยวกับผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรรมในชนบทของ กองแก้ว สุวรรณประกร³ พบว่า เกษตรกรมีความนิยม

¹ D.V. Glass and J.R. Hall, "Social Mobility in Britain : A Study of Inter - Generation Changes in Status," in Social Mobility in Britain, ed. D.V. Glass (London : Routledge and Hegen Peul LTD., 1967), pp. 181 - 182.

² Merrison Max Elroy, "An Analysis of Selected Characteristics of 1967 - UIWA High School Seniors and their Choices of an Institution Officing Past High School Education," Dissertation Abstracts International 44 (June 1968) : 2966.

³ กองแก้ว สุวรรณประกร, "ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรมในชนบทของประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516), หน้า 118.

เอียงที่จะต้องการให้บุตรชายเรียนสูงกว่าตน เกษตรกรที่มีการศึกษาสูง ๆ มีความต้องการให้บุตรเรียนในชั้นสูง ๆ เป็นอัตราส่วนมากกว่าเกษตรกรที่ไม่เคยเรียนหรือเรียนในระดับต่ำ การศึกษาของ นาวาอากาศโท นกคด คุ่มประวัติ¹ ในเรื่องอาชีพของบิดาพบว่า อาชีพของบิดามีความสำคัญต่อความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรเป็นอย่างมาก กล่าวคือ บิดาที่ประกอบอาชีพรับราชการมีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับสูง จนทำให้เห็นความแตกต่างจากกลุ่มอาชีพเกษตรกร และอาชีพกรรมกรอย่างมาก ซึ่งบิดาในกลุ่มอาชีพหลังนี้ต่างมีความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรต่ำ จุมพล หมินพานิช² พบว่านักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ที่บิดามีอาชีพพ่อค้าและข้าราชการ จะมุ่งหวังเรียนแพทย์มากกว่านักเรียนที่บิดาเป็นลูกจ้าง เอกชนและทำงานอิสระ

2.2 ระดับฐานะทางเศรษฐกิจ

ระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีอิทธิพลอย่างมากต่อการศึกษาของบุตร Harbison and Myers³ พบว่า เด็กวัยรุ่นที่อยู่ในช่วงอายุ 15 - 19 ปี จากครอบครัวที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจสูง จะมีโอกาสได้รับการศึกษาต่อโดยไม่หยุดช่วงัก เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาเพราะต้องออก

¹นาวาอากาศโท นกคด คุ่มประวัติ, "ความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร," หน้า 39.

²จุมพล หมินพานิช, "แผนการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ.5" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517), หน้า 119.

³F. Harbison and C.A. Myers, Education, Manpower, and Economic Growth Strategies of Human Resource Development, (New York MC Graw-Hill, 1964), p. 11.

จากโรงเรียนมาทำงานเพื่อหารายได้ จากการศึกษาของ Irving Krauss¹ เขาได้นำเอาเด็กในกลุ่มที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำไปเปรียบเทียบกับเด็กที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางปรากฏว่าเด็กที่อยู่ในกลุ่มของครอบครัวที่มีระดับฐานะปานกลางมีแนวโน้มที่จะได้รับการศึกษาต่อในระดับชั้นสูงมากกว่าเด็กของกลุ่มที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และการศึกษาในประเทศไทย พบว่าชาวชนบทส่วนใหญ่ยังนิยมส่งลูกเข้าเรียนเพียงชั้นประถมปีที่ 1 - 4 ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับเท่านั้น เมื่อจบการศึกษาจากโรงเรียนประชาบาลแล้ว ก็ไม่ค่อยมีผู้ใดส่งลูกเข้าไปศึกษาต่อกันมากนัก เพราะหัวหน้าครอบครัวเหล่านั้นเกรงจะไม่มีเงินพอในการส่งเสียให้ลูกเรียนหนังสือ² การวิจัยถึงสถานภาพทางสังคมของชาวเมือง เมืองอยุธยา ของสถาบันวิจัยทางสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย³ พบว่า ระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสำคัญต่อความสนใจทางการศึกษาของบุตรเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ไม่ปรากฏว่ามีบุตรหรือบุคคลในครอบครัวที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจยากจน จะได้รับการศึกษาเกินกว่าชั้นมัธยมศึกษา ส่วนบุตรหลานของครอบครัวที่มีระดับฐานะ

¹Irving Krauss, Sources of Educational Aspirations Among Working - Class Youth," American Sociological Review 29 (December 1964) : 868.

²ศักดิ์ ภาสุขนิรันต์, "การสำรวจความเห็นเกี่ยวกับการมีบุตรของหัวหน้าครอบครัวที่เป็นข้าราชการและผู้นับถวายเป็นพระภิกษุสงฆ์," การสัมมนาทางวิชาการ เรื่องประชากรของประเทศไทย ครั้งที่ 1 (พระนคร : กองวิจัยสังคมศาสตร์ สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ, 2506), หน้า 296.

³สถาบันวิจัยทางสังคมศาสตร์ "สถานภาพทางสังคมของชาวเมือง เมืองอยุธยา," วารสารสังคมศาสตร์ 7 (มกราคม, 2513), : 181.

ทางเศรษฐกิจปานกลาง และร่ำรวยนั้นได้รับการศึกษาในระดับสูง และจากการศึกษาของ นาวาอากาศโท นกคด คุ่มประวีติ¹ ก็พบว่าครอบครัวที่มีฐานะดีส่วนใหญ่มีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไปมากกว่าครอบครัวที่มีฐานะยากจน และอัตราส่วนของความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษานี้จะลดลงตามลำดับของระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

3. ปัจจัยทางด้านสังคม

3.1 การศึกษา

ระดับการศึกษาของบิดามารดามีผลอย่างมากต่อความมุ่งหวังในเรื่องการศึกษาของบุตร ถ้าบิดามีการศึกษาสูงก็มักจะหวังให้บุตรได้เรียนในระดับสูงด้วย แต่ถ้าบิดามีการศึกษาต่ำความมุ่งหวังในการศึกษาของบุตรก็ต่ำด้วย

จากการศึกษาของ Bernard Baber² พบว่า คนที่มีระดับการศึกษาสูงมักจะมีแนวทางให้บุตรได้รับการศึกษาสูง และการศึกษานี้เป็นวิถีทางที่สำคัญที่สุดที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในอนาคต และไปสู่ตำแหน่งหน้าที่การงานที่มีเกียรติ การที่มุ่งให้เยาวชนได้มีแนวทางของชีวิตในอนาคตต้องอยู่ที่การศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹นาวาอากาศโท นกคด คุ่มประวีติ, "ความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร," หน้า 71.

²Bernard Baber, Social Stratification (New York : Herculat, Brace and Company Inc., 1957), pp. 395 - 396.

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนแถบชานเมืองพระนครของ Shannon¹ พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำคือ ผู้ที่ไม่เคยได้รับการศึกษาในโรงเรียน และผู้ที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาชั้นต้น ส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้บุตรได้เรียนหนังสือในชั้นสูง ๆ ถึงแมผู้ปกครองส่วนใหญ่จะรู้สึกกันว่า การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นแก่บุตร โดยเฉพาะบุตรในครอบครัว แต่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ก็ไม่ต้องการให้บุตรเรียนต่อเมื่อจบชั้นประถมปีที่ 4 นอกจากนั้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจว่า การศึกษาภาคบังคับนั้นมีเพียงแค่นั้น ประถมปีที่ 4

การวิจัยของ Krauss² เกี่ยวกับการศึกษาของเด็กในครอบครัวที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน ปรากฏผลว่า เด็กในครอบครัวที่บิดามารดาศึกษาจบชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไป บุตรจะได้รับการศึกษาถึงชั้นอุดมศึกษาขึ้นไป ส่วนใหญ่ครอบครัวที่บิดามารดาไม่จบชั้นมัธยมศึกษา บุตรส่วนใหญ่ในครอบครัวเหล่านี้ จะไม่ได้รับการศึกษาถึงชั้นอุดมศึกษา

การศึกษาของ Elder Jr.³ พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดา มีความสัมพันธ์ต่อการศึกษาของบุตร กล่าวคือ บิดามารดาที่มีการศึกษาในระดับสูง บุตรจะได้รับการศึกษาในระดับสูงด้วย

¹James V. Shannon, "Factors Related to Achievement Among First Grade Pupils in Thailand," in the Role of Educational Research in Education Planning, ed. Prachoomsuk Achava Amrung and Others (Bangkok : Prachandra Press, 1964), pp. 169 - 173.

²Krauss, "Source of Educational Aspirations Among Working Class Youth," p. 405.

³Elder Jr., "Family Structure and Educational Attainment," p. 85.

N. Adams¹ ได้ศึกษาถึงการแสวงหาความสำเร็จของคนหนุ่ม ๆ ในการเลื่อนชั้นทางสังคมและอิทธิพลของบิดามารดากับเครือข่าย ซึ่งเขาได้พบปัจจัยทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อบุตรในอนาคต ก็คือการศึกษาของบิดามารดาว่า มีพื้นความรู้ในการให้คำแนะนำแก่บุตรอย่างไร เขาได้สรุปว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูง ก็มักจะให้บุตรได้ศึกษาในระดับสูงด้วย ส่วนบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำ ความต้องการที่จะให้บุตรศึกษาในระดับสูงก็น้อยลง

D.V. Glass² ได้ศึกษาถึงระดับการศึกษาของหัวหน้าครอบครัวกับการเลื่อนระดับฐานะทางสังคมในสหราชอาณาจักร ปรากฏว่าในชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไป นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางสังคมสูงมีเป็นสองเท่าของนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางสังคมต่ำ และชั้นทางสังคมของบิดามีส่วนสำคัญที่จะทำให้อุตรได้รับการศึกษาในระดับต่าง ๆ กัน คือ ถ้าบิดามารดามีการศึกษาดี มักจะมีความคิดให้อุตรมีความก้าวหน้าและได้รับการศึกษาสูง

Merrison³ พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีการศึกษาสูง ส่วนมากมุ่งหวังที่จะเรียนถึงขั้นมหาวิทยาลัย ส่วนนักเรียนที่บิดามารดาไม่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

¹ Bert N. Adams, "Occupational Position, Mobility, and the Kin at Orientation," American Sociological Review 32 (June 1967: 364 - 367.

² Glass and Hall, "Social Mobility in Britain : A Study of Inter - Generation Changes in Status, in Social Mobility in Britain, pp. 181 - 182.

³ Merrison Max Elroy, "An Analysis of Selected Characteristics of 1967 - UIWA High School Seniors and Their Choices of An Institution Officing Past High School Education," p. 2966.

มุ่งหวังจะเรียนพาณิชย์หรือเทคนิค Sewell และ Shah¹ พบว่า ความสำเร็จทางการศึกษาทั้งของบิดาและมารดาจะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่จะมีส่วนในการกระตุ้นการศึกษาของบุตร พบว่ายิ่งบิดามารดาที่มีการศึกษาสูง บุตรมักยอมรับการกระตุ้นที่จะรับการศึกษาสูงด้วย จากการศึกษา นักศึกษาหญิงในประเทศอิรัก พบว่าการศึกษาของบิดามีความสัมพันธ์โดยตรงกับความมุ่งหวังในการศึกษาของบุตรหญิง นั่นคือ บิดาของเด็กหญิงที่มีการศึกษาสูง บุตรจะมีความมุ่งหวังในการศึกษาสูงด้วย²

สำหรับการศึกษาในประเทศไทยก็พบว่าการศึกษาของบิดามีความสัมพันธ์กับการศึกษาของบุตรเช่นเดียวกัน จากการศึกษาของ ชวัญใจ เลอจันทร์³ ในเรื่อง การเลื่อนฐานะทางสังคมของประชากรไทยในชนบท พบว่าการศึกษาของบุตรมักจะมี ความสัมพันธ์กับการศึกษาของบิดา คือ ถ้าบิดามีการศึกษาสูงก็มีแนวโน้มที่จะส่งบุตรให้ได้รับการศึกษาสูงด้วย

การศึกษาของ ชูเพ็ญศรี วงศ์พุกธา⁴ พบว่าระดับการศึกษาของบิดามีส่วนสำคัญต่อการศึกษาของบุตรอย่างมาก บิดาที่ได้รับการศึกษาสูงอัตราส่วนของบุตรที่เรียน

¹William H. Sewell and Vimol p. Shah, "Parental Educational and Children's Educational Aspiration and Achievement," American Sociology Review 33 (April, 1968) : 208.

²Fuad Baali, "Educational Aspiration Among College Girls in Irag," Sociology and Social Research 51 (July, 1967) : 489.

³ชวัญใจ เลอจันทร์, "การเลื่อนฐานะทางสังคมของประชากรไทยในชนบท" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514), หน้า 52.

⁴ชูเพ็ญศรี วงศ์พุกธา, "ปัจจัยที่ทำให้เด็กวัยรุ่นไทยในชนบทเลือกทำงานหรือศึกษาต่อหลังจากการศึกษาระดับมัธยม" หน้า 76.

ต่อจะมากกว่าบุตรที่บิดาได้รับการศึกษาน้อยหรือไม่เคยเรียนหนังสือเลย คือ บิดาที่มีการศึกษาสูงกว่าประมาณปีที่ 4 บุตรที่เรียนต่อมีถึงร้อยละ 72.7 ส่วนกรณีที่มีบิดาที่มีการศึกษาน้อยกว่าประมาณปีที่ 4 หรือบิดาไม่ได้เรียนหนังสือมาก่อน บุตรที่มีโอกาสเรียนต่อมีเพียงร้อยละ 8.3 และ 7.2 ตามลำดับ

การศึกษาของ นาวาอากาศโท นกตล คุ่มประวัติ¹ เกี่ยวกับการศึกษาของบิดามารดา พบว่าการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับระดับความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรเป็นอย่างมาก กล่าวคือ บิดาที่ได้รับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไป ส่วนใหญ่จะมีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป บิดามารดาที่ได้รับการศึกษาน้อยกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และไม่เคยได้รับการศึกษา ส่วนใหญ่มีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาเพียงชั้นประถมศึกษา จากการศึกษาของพรทิพย์ ศรีวัชรินทร์² ในเรื่องความคาดหวังของบุตรชาย พบว่าหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่ได้รับการศึกษาเลย จะมีความคาดหวังเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตรต่ำกว่าหัวหน้าครัวเรือนชายที่มีการศึกษา และยิ่งหัวหน้าครัวเรือนชายมีการศึกษาสูงขึ้นไปยิ่งคาดหวังที่จะให้บุตรได้สำเร็จการศึกษาสูงขึ้นด้วย และจากการวิจัยประสิทธิภาพ

¹นาวาอากาศโท นกตล คุ่มประวัติ, "ความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร" หน้า 70.

²พรทิพย์ ศรีวัชรินทร์, "การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของหัวหน้าครัวเรือนชายที่มีต่อการเลือกอาชีพของคนหนุ่มสาว ในเขตชนบทและเขตเมืองของประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2521), หน้า 45.

โรงเรียนประถมศึกษา¹ พบว่าระดับการศึกษาของบิดามารดาเชื่อว่า จะมีส่วนต่อการตั้งความมุ่งหวังที่จะให้ลูกของตนได้รับการศึกษาในระดับต่าง ๆ ยิ่งบิดามารดามีการศึกษาสูงเท่าใด ก็ยิ่งจะมีหรือตั้งความมุ่งหวังที่จะให้บุตรได้รับการศึกษาสูงเท่านั้น

3.2 การติดต่อกับโลกภายนอก

จากการศึกษาของนาวาอากาศโท นกคด คุ่มประวีติ² พบว่าบิดาที่เคยเดินทางไปติดต่อกับเขตเมืองบ่อยครั้ง จะมีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไปสูงกว่าบิดาที่เดินทางไปติดต่อกับเขตเมืองเพียงน้อยครั้ง หรือบิดาที่ไม่เคยไปเลย เมื่อศึกษาถึงลักษณะความใกล้เคียงของชุมชนตลาด พบว่าผู้ที่อยู่ในชุมชนหรือตลาดมักจะมีความต้องการให้บุตรของตนได้รับการศึกษาสูงกว่าผู้ที่อยู่ไกลจากตัวตลาดหรือชุมชน

แนวความคิดที่สำคัญ

ในการศึกษาเปรียบเทียบความมุ่งหวังของบิดามารดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรในเขตเมืองและเขตชนบทของประเทศไทยนี้ มิได้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาเพื่อพิสูจน์สมมุติฐานใด ๆ แต่เป็นการศึกษาเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงที่ว่า บิดาในเขตทั้งสองดังกล่าว จะมีความมุ่งหวังในเรื่องการศึกษาของบุตรต่างกัน หรือเหมือนกันประการใดและในสัดส่วนเท่าใด โดยอาศัยปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยาเป็น

¹สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ, รายงานการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : เอราวิดิการพิมพ์, 2520), หน้า 64.

²นาวาอากาศโท นกคด คุ่มประวีติ, "ความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร," หน้า 71.

แนวทางในการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบดูว่า บัจฉัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม และจิตวิทยาที่เหมือนกัน แต่แตกต่างกันในสภาพแวดล้อมของ เขตที่อยู่อาศัย จะยังผลให้ความมุ่งหวังของบิดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร โดยตั้งแนวความคิดสำหรับเป็นแนวทางในการศึกษาไว้ดังนี้

ทางด้านประชากร บิดาที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน มีจำนวนบุตรเท่า ๆ กัน มีความต้องการบุตรเพิ่มเหมือนกัน มีประสบการณ์ในการย้ายถิ่นเหมือนกัน แต่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมทาง เศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน น่าจะมีความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรต่างกัน

ทางด้านเศรษฐกิจ บิดาที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัวระดับเดียวกัน และมีอาชีพอย่างเดียวกัน แต่อาศัยในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน คือ เขตเมืองและชานชนบท น่าจะมีความมุ่งหวังทางการศึกษาบุตรแตกต่างกัน

ทางด้านสังคมและจิตวิทยา โดยทั่วไปจะพบว่าสังคมเมือง เป็นสังคมที่มีความสลับซับซ้อนกว่าชนบทมากทั้งทางด้าน การได้รับบริการสาธารณะทางด้าน การแพทย์ การศึกษาและการติดต่อกับสื่อมวลชน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้คนในเขตเมืองมีโอกาสในการเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางสังคมได้ง่ายกว่าคนในเขตชนบท ซึ่งโอกาสที่แตกต่างกันระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบทนี้น่าจะมีผลทำให้ความมุ่งหวังของบิดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรแตกต่างกันไปด้วย

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้จะศึกษาเปรียบเทียบแนวความคิดของบิดาในเขตเมือง และเขตชนบทเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรชาย โดยพิจารณาถึงความมุ่งหวังของบิดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร ซึ่งเขาประสงค์จะให้ใ้เรียนในระดับของการศึกษาต่าง ๆ โดยนำเอาบัจฉัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคมและจิตวิทยามาเป็น

แนวทางในการพิจารณาเปรียบเทียบ

1. ปัจจัยทางด้านประชากร ได้แก่ อายุ จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ ความต้องการบุตรเพิ่ม การย้ายถิ่น
2. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ สถานภาพการทำงาน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
3. ปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยา ได้แก่ การศึกษา และการคิดต่อกับสื่อมวลชน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษานี้มุ่งที่จะศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับความมุ่งหวังของบิดาในเรื่องการศึกษาของบุตรในเขตเมืองและเขตชนบทว่า จะมีความแตกต่างกันหรือไม่ประการใด และมีอัตราส่วนเท่าใด โดยศึกษาตามลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมและจิตวิทยาของประชากรตัวอย่าง ซึ่งอาจนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบการพิจารณาและวางแผนเกี่ยวกับเรื่องทางเศรษฐกิจและสังคม ในเขตทั้งสองดังกล่าวข้างต้นได้

หัวข้อที่ใช้ศึกษาโดยสังเขป

- บทที่ 1 บทนำ
- บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย
- บทที่ 3 การศึกษาเปรียบเทียบความมุ่งหวังของบิดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร โดยพิจารณาจากปัจจัยทางประชากร
- บทที่ 4 การศึกษาเปรียบเทียบความมุ่งหวังของบิดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร โดยพิจารณาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ
- บทที่ 5 การศึกษาเปรียบเทียบความมุ่งหวังของบิดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร โดยพิจารณาจากปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยา

- บทที่ 6 การศึกษาเปรียบเทียบความมุ่งหวังของบิดาเกี่ยวกับการศึกษา
ของบุตร โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางอย่างที่
เกี่ยวข้อง
- บทที่ 7 สรุปผลและขอเสนอแนะ
บรรณานุกรม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนี้

การศึกษาเปรียบเทียบถึงความแตกต่างของบิดาในเขตเมืองและเขตชนบท
ในเรื่องความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรชายนี้ คาดว่าผลจากการศึกษาครั้งนี้
จะช่วยให้ทราบถึงแนวความคิดของประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตที่มีความแตกต่างทาง
เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ คือ เขตเมืองและเขตชนบท จะมี
ความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรแตกต่างกันอย่างไรบ้างในเวลานั้น (ปี พ.ศ.
2512, 2513) และจากการที่ได้ทราบถึงข้อเท็จจริงเหล่านี้ จะสามารถนำไปเปรียบเทียบ
กับการศึกษาของสังคมอื่น ๆ หรือเป็นแนวทางในการศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลง
ในระยะยาวต่อไป นอกจากนี้ผลของการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบแนวโน้มเกี่ยวกับ
ความต้องการด้านการศึกษาของบุตร ซึ่งอาจนำไปประกอบการพิจารณาวางแผนทาง
ด้านเศรษฐกิจ สังคมแห่งชาติในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องนโยบาย
การให้การศึกษาแก่ประชากรในประเทศ ซึ่งจะช่วยในการประกอบการพิจารณาวางแผน
พัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ โดยเฉพาะด้านการกระจายการศึกษาให้เป็นไป
โดยสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพของสังคมและความต้องการของประชากรในประเทศ
อย่างแท้จริง